

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Sl. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol let. 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in to.

četrt letu v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, 25. marca 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 37.

Uvoz lesa iz Avstrije.

Kakor naša, je tudi avstrijska lesna produkcija povečini navezana na eksport, kajti v državi sami je za velike zaloge lesa, ki prihajajo na trg, premalo odjema. Glavni odjemalci za avstrijski les so bili Nemčija, Francija, Anglija, Holandska in Italija. Prav v teh državah pa so se pojavile zaradi političnih in gospodarskih dogodkov za avstrijski izvoz največje težave. Tako se je zgodilo, da je prišlo glasom poročila strokovnih krogov dunajski »Neue freie Presse« v avstrijski lesni kupčiji in industriji do občutne stagnacije. Zaradi okupacije Ruhrskega ozemlja in vprašanja reparacij ni dana možnost, da bi Avstriji izvažali v Nemčijo les. Nemčija ima glede lesa glavno porabo za janski les, toda prav te robe Avstrija ne more nuditi. V janskem lesu se počenja kupčija v Nemčiji oživljati in prihaja ta les iz Čehoslovaške, Francoski trg je avstrijska lesna industrija zaradi političnih in gospodarskih razmer v Franciji, zlasti zaradi negotovosti valutnega trga precej izgubila. V ostalem zahtevajo v Franciji in v Angliji les v dimenzijah, za katerega avstrijska produkcija ni urejena. V Francijo in Anglijo izvažajo Nordijske države, ki so že tudi prejšnje čase prodajale les na

angleškem in francoskem trgu. V Italiji se občuteva potreba za les, toda italijanski trgovci zahtevajo dobave na kredit, kar provzroča znatne težave za avstrijske eksporterje. Eksport ovira tudi okolnost, da avstrijska roba ni konkurenčna v ceni. Že okrogli les je spričo velikih davkov in visokih mezd jako drag. Ako se ta okrogli les reže, je prodaja ali nemogoča ali pa so žagarji prisiljeni prodati z izgubo. To je povzročilo, da je velik del avstrijskih žag, in med temi največje, ustavil obrat. Sledile bodo še druge ustavitve obratov na žagah. Avstrijska lesna industrija se sedaj omejuje na to, da trguje z lesom in sicer v malem obsegu za eksport, sicer pa z onimi domačimi žagami, katere so prisiljene vsled svojih finančnih obvez vzdrževati svoj obrat tudi z izgubami. Značilno je, da je na prodaj v Avstriji sedaj po nizki ceni nekaj žag, katere pa ne najdejo kupca. Znatna omejitev eksporta so visoke avstrijske in nemške vozne na železnici, katere so deloma že presegle pariteto. Lesna industrija v Avstriji je sedaj na tem, da v okviru splošne industrijske organizacije izvede strumno organizacijo, katera bo centralizirala vse posamezne deželne lesne zveze.

Trgovski potniki v Južni Srbiji.

Tajnik trgovske in obrtniške zbornice v Skoplju g. Drag. Miličević priobčuje v reviji »Economist« pod gornjim naslovom širši javnosti namenjen članek, ki ga zbog njegovega informativnega značaja in zanimivih izvajanj priobčujemo nastopno v naslednjem prevodu:

»Pred nedavnim časom so se trgovske organizacije iz Hrvatske pritožile pri ministarstvu trgovine, da policijski organi ovirajo potnike prekosavskih trgovcev pri njihovem gibanju po Južni Srbiji.

Pritožba vsebuje, čim navede nekaj primerov omejitve slobode in izgona iz krajev, popolnoma pravilne navedbe. Ovire, ki se stavijo trgovskim potnikom, so škodljive v dvojnem oziru: 1. Predvsem ustvarjajo hrvatskim trgovcem in industrijalcem utis, da je tako ravnanje policijskih organov odmev politične in strankarske napetosti med Hrvati in Srbi. 2. Vrh tega pa zabranjujejo spajanje gospodarskih interesov in jačjenje vzajemnih poslonih stikov med jugom in severom.

S to pritožbo ustvarjeno vprašanje spada v vrsto naših najaktuelnejših in najvažnejših problemov notranje gospodarske politike, ki utegne imeti po svojem bistvu zelo neugodne posledice za splošno politične in družabne odnose, ako bi se vsled nepazljivosti dajalo prednost drugim vprašanjem.

Osobito politično tolmačenje, kateremu se v tem trenutku od hrvatske strani pripisuje osebni značaj, nam nalaga, da o tem spregovorimo obširneje. Južna Srbija kot veliki in živahen konzument hrvatskih in slovenskih gospodarskih krogov, nudi za oceno praktične vrednosti takega sistema trgovanja izredne ugodnosti.

V Južni Srbiji trgovski potniki niso novost, dasi do ujedinjenja niso predstavljali običajne oblike pri sklepanju trgovskih pogodb. Javili so se kot naravna posledica razširjenja političnih mej na sever pri ustvarjanju neposrednih stikov med Skopljem, kot poslednjim središčem juga in Zagrebom

in Ljubljano, glavnima središčema trgovine in industrije v prekosavskih pokrajinah. Njihov uspeh je zagotovila posebno ena okolnost, katere se, kakor se zdi, Zagreb in Ljubljana ne zavedata v polnem obsegu.

Kot konzument avstro-ogrskega blaga pred vojnami za osloboditev l. 1912. je današnja Južna Srbija, od Bukareškega mira do versajske konference, izgubila zvezo s svojimi poslovnimi dobavitelji, kateri ji vsled vloge, katere so med njo in dobavitelji vršili solunski komisionarji, niso bili vedno osebno znani. Od leta 1918. dalje dobiva Južna Srbija blago iz prekosavskih krajev, a prekosavski kraji svoje konzumente v Južni Srbiji. To daje povod razvitku neposrednih stikov, a sredstvo za njihovo širjenje in jačjenje so trgovski potniki.

Cele trope teh potnikov so se nepretrgoma pomikale preko Skoplja in ostalih mest na jug, nekateri so dospeli tudi do periferijskih naselbin, kakor Struga, Gjevgečija, Verovo, Strumica in Kočane. Ponujali so povsod vse, kar so mogli in kar so imeli na prodaj.

Tako so se ustvarili živi trgovski stiki med jugom in severom, ki so stavljali v ozadje prejšnjo prednostno pravico Beograda na poslovne stike z jugom. Poleg tega so dali sejmi v Zagrebu in v Ljubljani priliko, da trgovci iz Južne Srbije osebno posetijo glavne dobavitelje blaga in z njimi zaključijo ne majhne posle.

Med temi ni bil nagli proces širjenja zvez in spajanja interesov preko trgovskih potnikov brez nedostatkov. Ti izvirajo manj iz nezadostnega poznavanja lokalnih in trgovskih prilik na jugu, kakor iz poostrene denarne in poslovne krize na severu. To je edino mogoče in do sedaj najbolj utemeljen razlog za mnoge spore, ki so v zadnjem času nastali med trgovci v mestih Južne Srbije na jedni strani in iz Zagreba na drugi strani.

Evo, nekaj primerov: 1. Trgovski potnik iz severa pride v Skoplje. Takoj se po navodilih, ki jih ima, začne brigati za kupčije. Razumljivo, se trudi, da sklene čim večje število kupčij in da pride v osebni stik s čim številnejšimi trgov-

ci. Obiskuje jih po vrsti brez vsake izbire. Zaradi tega uglednejše hiše, ki imajo večja izkustva na trgu, ne marajo takoj dajati naročil. Čakajo konca in potnika prosijo, da jih obišče, čim obide vse one firme, ki jih po njihovem mnenju namerava obiskati. Kadar konečno pride k njim, se pokaže, da velike hiše znižajo naročila za polovico ali še več manj nego potrebujejo ravno zato, ker jim je vsled raznih majhnih nakupov drugih trgovcev, ki se izvrše pod istimi pogoji, težje plasirati večje količine blaga.

2. Jako pogosto pri takem načinu ponujanja potnik zadovoljen odhaja, a je kmalu razočaran. Ni prav nič neobičajnega, osobito kadar se naroči blago v manjših količinah in proti povzetju, da kupec po dospelosti robe prejem iz katerikoli razlogov odkloni. Razlog je največkrat trenutno pomanjkanje denarja za plačilo povzetja. V takem primeru prekosavski prodajalec uveljavi svojo terjatev sodnim potom ali ponudi nesprejeto blago večjim firmam v komisijsko prodajo, ker sicer stroški dovoza, ležarine in izdatki za eventualne pravdne stroške presegajo vrednost blaga.

3. Dogajajo se tudi sledeči primeri: Potnik sklene kupčijo, prejme aro in odpotuje. Kupec čaka na blago. Čaka dalje nego smatra, da je potrebno, osobito kadar gre za sezonsko blago. Konečno dobi od firme-prodajalca obvestilo, da ne priznava kupčije svojega potnika in da je kupljeno blago ali dražje in da je potrebno doplačilo ali pa, da je dotično blago do cela razprodano in ni več v zalogi, ali pa se pošilja blago vse druge kvalitete nego je bil vzorec, ki ga je kazal potnik.

4. Včasih kupi tukajšnji trgovec večjo množino blaga. Ko blago pride, se pojavi potnik prodajalca in isto blago ponuja drugim firmam v mestu z nižjim odstotkom, kakor je bil ponujen njemu.

5. Pri borznih predmetih, osobito kadar so na vidiku nenadne hose, se dogajajo sledeči primeri: Potnik pride in obišče vse večje trgovine, po-

nudi blago in sklene kupčije z rokom dobave. Odide. Po petih ali šestih dneh dobi kupec obvestilo od firme, da so sklenjene kupčije brezpredmetne, ker se je potnik, ki ni vedel za naglo hoso v ceni, spustil v pogodbo, katere centrala ne more odobrati.

6. Jako pogosto dajejo prekosavske firme znatne množine blaga firmam na jugu v komisijsko prodajo, ne da bi imele o njih finančni moči, v poslovnih izkustvih in stikih in njihovem prometu zadostno sigurne informacije. Zaradi tega se dogajajo neprilike. Dogaja se, da njihov klient na jugu postane skrajno zanikern v izpolnjevanju svojih obveznosti in da mnogokrat nima pri pristojnem sodišču niti firme protokolirane.

Naravne posledice takega položaja nas navajajo na sledeče zaključke:

1. prekosavski gospodarski krogi imajo razlog za prepričanje, da Južna Srbija še ni zadosti pripravljena za normalno trgovino;

2. prekosavski gospodarski krogi izgublajo zaupanje v možnost širjenja in jačjenja poslovnih stikov z gospodarskimi krogi na jugu;

3. gospodarski krogi na jugu dobivajo prepričanje, da jih prekosavski kolegi izkoriščajo, ker se ne drže načela »fair trading«. Oni uničujejo njihove kupčije, ne pošiljajo blaga pravočasno, jim konkurirajo na zelo neobjavljeno način in pogosto pošiljajo blago, katero niso kupili.

Splošen utis teh sklepov je, da kljub vsem naravnim pogojem za medsebahajno delovanje, jačjenje odnošajev in spajanje gospodarskih interesov, trgovina med jugom in severom še ni prišla v ono fazo, ki bi nudila možnost maksimalnega prometa z minimom osebne neprijaznosti in minimom poslovne in materijalne izgube.

Zaradi tega je že skrajni čas, da se od strani poslovnih krogov posveti temu vprašanju večjo pozornost. Vsako odlašanje je lahko povod za mnogo večja odtujenja nego so nespোরazum in spori, ki obstoje sedaj. Tega odtujenja pa ne more želeti nobena vlada, noben trezen trgovec in noben rodoljub.

Jugoslovanski izvoz v letu 1923.

Pravkar je objavil statistični urad finančnega ministarstva statistiko izvoza v letu 1923, ki izgleda tabelarično sledeče:

Namembna dežela	ton	milj. Din	v procentih		
			1923	1922	1921
Avstrija	469.182	2374	29.5	23.0	35.9
Italija	1.278.519	2225	27.6	23.0	28.4
Čehoslovaška	144.881	621	7.7	8.1	4.1
Švica	137.393	519	6.5	7.6	6.9
Grška	108.769	459	5.7	4.7	5.2
Ogrska	334.106	390	4.8	5.2	1.2
Francija	89.252	363	4.5	5.9	1.7
Nemčija	87.739	336	4.2	8.4	16.1
Anglija	91.689	182	2.3	1.9	0.7
Reka	35.452	115	1.4	1.3	1.5
Turčija	12.456	112	1.4	1.2	0.7
Bolgarija	36.783	80	1.0	0.4	0.7
Albanija	15.829	48	0.6	0.2	0.1
Egipt	61.258	47	0.6	0.6	0.4
Amerika	18.689	31	0.4	0.5	0.2
Ostale dežele	103.947	146	1.8	3.0	1.6
Skupaj	3,025.914	8048			

Kakor glede uvoza sta tudi glede izvoza na prvem mestu Avstrija in Italija. Njima sledi takoj Čehoslovaška. Po vrsti blaga, ki se je izvozilo, odpade na te tri države, računano v milijonih dinarjev:

Vrsta blaga	Avstrija	Italija	Čehoslovaška
pšenica	329	—	11
prašiči (živi)	322	133	103
meso	293	62	89
živina	243	348	127
koruza	170	45	13
pšenična moka	146	29	41

Vrsta blaga	Avstrija	Italija	Čehoslovaška
jajca	78	—	—
suhe češplje	68	—	16
konji	62	54	—
svinec	58	—	—
les (stavbni)	32	795	—
drva	—	67	—
razno	575	653	221

Kakor kaže tabela, je Avstrija glavni odjemalec Jugoslavije za žito, moko, živino in meso, Italija za žive prašiče in živino ter les, Čehoslovaška pa za hranila.

* »Economist«, organ društva za ekonomiju i socijalnu politiku. Beograd (Bran-kova 16).

Nemški železni trg.

Iz Berlina poročajo dunajskim listom, da je bilo v zadnji seji zveze za surovo železo ugotovljeno, da se je povečala v zadnjih tednih bistveno zahteva po surovem železu. Pritisk vnanje konference, katera je bila jako močna ob času, ko je trajno padal francoski frank, je popustil, ko se je začel frank zopet dvigovati v močni meri. Ker so bile dosedanje nemške cene za surovo železo take, da so donšale izgubo, je zveza za surovo železo sklenila, da dvigne cene v vseh krajih svojega razpečavališča za surovo železo vseh vrst za 3 marke pri toni. Na drugi strani pa je bilo sklenjeno, ustreči gotovim željam odjemalcem glede plačilnih pogojev. Tudi z druge strani poročajo, da se je položaj na domačem nemškem trgu izboljšal. Nemške fabrike so sedaj do konca maja založene z naročili in skušajo doseči prejšnje cene, ker sedanje ne dajejo nobenega dobička. Ekspozitni trg je slab. Prekomorskih naročil v Nemčijo ne dobivajo sedaj, ker za enkrat ondot nastopata Francija in Belgija kot močna dobavitelja. Velika potreba za železo je na Japonskem vsled znanih razmer, ker je bilo treba po velikih nesrečah mnogo graditi. Ali tudi od tam prihaja poročilo, da je trg za enkrat nasičen.

Uvoz vina v Čehoslovaško leta 1923.

1. Vino v sodih; je znašal skupaj 7.437.122 kg. Od tega pripade na posamezne države:

Francija	487.511 kg
Hamburg	3.488 kg
Italija	1.954.336 kg
Madjarska	3.421.746 kg
Nemčija	391.778 kg
Portugalska	6.728 kg
Avstrija	420.379 kg
Rumunija	1.658 kg
Grčija	62.350 kg
Kraljevina SHS	118.197 kg
Španija	580.900 kg
Švica	30.084 kg
Trst	22.093 kg
Angleška	737 kg
Arabija	5.171 kg

2. Vino peneče (car. tar. t. 299/110):

Francija	14.889 kg
Italija	226 kg
Nemčija	2.270 kg
Avstrija	1.121 kg

Skupaj 18.506 kg.

3. Sadno vino, sadni in vinski mošt, sadni soki v sodih (car. tar. t. 296/109 a. 2):

Francija	9.876 kg
Italija	6.176 kg
Madjarska	1.390 kg
Nemčija	37.910 kg
Poljska	4 kg
Portugalska	45 kg
Avstrija	1.507 kg
Rumunija	321 kg
Kraljevina SHS	471 kg
Španija	423 kg
Švica	428 kg
Angleška	32 kg
Arabija	636 kg
Alžir	35 kg
Zedinjene države	5 kg

skupaj 59.259 kg

Občni zbor Trgovske banke d. d. v Ljubljani.

Trgovska banka je imela 22. t. m. pod predsedstvom g. Viktorja Medena, veletržca, svoj 7. redni občni zbor v adaptiranih prostorih lastne stavbe na Dunajski cesti. Glasom poročila je banka dosegla v letu 1923. 2 milijona 865.936.08 Din čistega dobička ter bode izplačala 11% dividendo napram 7% v letu 1922. Zavod se lepo razvija ter je dosegel celokupni promet v l. 1923. 8.734.781.714.30 Din. Čista bilanca per 31. XII. 1923. izkazuje pod aktiva: blagajna 1.334.948.28 dinarjev, valute 215.771.14 Din, menice in devize 10.200.325.— Din, vrednostni papirji 2.382.132.28 Din, dolžniki 72.202.052.59 Din, realitete (v Ljubljani, Slovenjgradcu) 4.797.353.28 dinarjev, inventar 637.115.57 Din.

Pod pasiva pa: delniška glavnica 15 milijonov Din, rezervni zakladi 2 milijona 500.000.— Din, vloge na knjižice 14.544.711.82 Din, upniki 56 milijonov 314.030.65 Din, čisti dobiček 2.865.936.08 Din. Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun so porasle v letu 1923, od 60.000.000 Din na 70 milijonov Din, torej za 10.000.000 Din, kar je vsekakor dokaz vsestranskega zaupanja, katerega zavod uživa.

Priporočamo vsem rodbinam
Kolinsko cikorijo
izvrsten pridatek za kavo.

Trgovsko sodišče.

Višina združnih deležev in razdelitev prebitka imovine razdružene zadrage.

Zadruga z omejeno zavezo v S. je naznanila deželnemu kot trgovskemu sodišču spremembo svojih pravil. Sodišče je odredilo vpis sprememb v združni register, v kolikor je po zakonu predpisan, odklonilo je pa vpis § 9., ker določa, da znaša delež 1 dinar, češ da pri današnji vrednosti denarja s takimi deleži ni mogoče doseči namena, ki ga § 7. pravil deležem članov pripisuje. Odklonilo je nadalje vpis § 19. pravil, ker ne izraža jasno, v kakšni obliki oddaja načelstvo svoje izjave, če niso pismene, in odklonilo slednjič vpis § 35. pravil, ker nasprotuje predpisom §§ 5., točka 6, in 48, točka 3, združnega zakona, po katerih se sme prebitke zadrage razdeliti le med združnike.

Proti sklepu deželnega sodišča je zadruga vložila rekurz, v katerem se je sklicevala na to, da združni zakon deležem ne predpisuje niti minimalne niti maksimalne meje in z ozirom na odklonjeno vsebino § 35. pravil trdi v rekurzu, da združni zakon ne predpisuje v § 48., t. 3, in tudi ne v § 5., t. 6, da se mora v slučaju likvidacije združno preostalo premoženje razdeliti med člane.

V rekurzu je izpodbijala sklep tudi v tem oziru, ker je deželno sodišče odklonilo vpis §§ 9 in 19 v celoti in ni vpisalo vsaj onih določb, katerih ni označilo kot nasprotujoče zakonu in sicer določbo v § 9., odst. 5, da se deleži ne obrestujejo, in določbo § 19, odst. 2, da člani načelstva ne dobivajo tanjijem.

Višje deželno sodišče je rekurzu ugodilo v tem, da se vpiše tudi spremembi iz § 9., odst. 5, in § 19., odst. 2., združnih pravil, katerim tudi prvo sodišče ni oporekalo, da namreč združnih deležev ni obrestovati in da člani načelstva ne dobivajo tanjijem, v ostalem je pa potrdilo sklep prvega sodišča in to utemeljilo bistveno sledeče:

Res ni v združnem zakonu glede višine združnih deležev izrecno določena niti maksimalna niti minimalna meja, vendar ni s tem že priznana pravica zadrage do povsem samovoljne določitve deležev. Glede na določbe § 1. zadr. zak. se mora namreč zahtevati, da je višina deležev v skladu z združnim smotrom in da omogoča tudi dosego tega smotra.

Obstoje in procvit zadrage je mogoče le, če se ustanovi in vzdrži potrebna obratna glavnica. Le-ta se stoji v glavnem iz združnih deležev. So pa ti, kakor v predležečem slučaju, tako minimalni, da jim pri sedanji vrednosti denarja niti ne pritiče več značaj deležev in da očitno ne morejo kriti niti rednih upravnih stroškov, potem je v svrhu uresničitve predmeta podjetja takoj in redno seči po rezervnem zakladu, ki naj pa v smislu zakona in pravil krije le izredne izgube. Gotovo bo potem v najkrajšem času prijeto se tudi osebnega jamstva združnih članov.

Združni smotr določa torej višino združnih deležev in v toliko je tudi omenjena avtonomija, ki jo zahteva rekurentinja in ki ji jo v ostalem tudi prvi sodnik ne odreka.

V smislu § 1. zadr. zakona naj z druge pospešujejo pridobitne ali gospodarske razmere združnikov, ne pa tretjih oseb. Tudi združno premoženje naj pripada le združnikom in predpisuje to zakon v § 48., št. 3 nujno, kajti v nasprotju z določbami § 48., štev. 2 nimajo določbe pod štev. 3 dostavka »ako ni v združni pogodbi določeno drugače«.

Za nasprotno naziranje ni prevzeti določb zakona z dne 1. junija 1889, štev. 91 d. z. Ta zakon priznava namreč hranilnicam in posojilnicam pristojbinske udobnosti za slučaj, da odkazujejo njih pravila prebitke rezervnemu zakladu, od katerega nimajo člani nobenega deleža. Ker določa združni zakon v §§ 55., odst. 2. in 79., odst. 2., da ima izstopivši član do eventualnega rezervnega zaklada pravico le, če mu jo dajo združna pravila, hoče navedeni zakon nakloniti omenjene ugodnosti le onim hranilnicam in posojilnicam, ki imajo rezervni zaklad in kojih pravila izključujejo izstopivše združnike od vseh pravic do tega zaklada, tako da ima ta do združne zadrage v vsem svojem obsegu biti le v kritje eventualnih združnih izgub.

To velja tudi glede člena št. 262 finančnega zakona za leto 1922./23. (Uradni list štev. 105, leta 1922.)

Sicer bi pa na zahtevani vpis § 35. novih združnih pravil ne mogel vplivati niti prvi, niti drugi ravno omenjeni zakon, ker je dopustnost predlaganega vpisa presojeti le po predpisih združnega zakona.

Sodišče je torej tudi vpis § 35. novih pravil po pravici odklonilo, kajti dotične določbe nasprotujejo si same, ko veljajo, da naj glede združne likvidacije veljajo določbe §§ 41. do 52. združnega zakona, obenem pa tudi, da se čisto premoženje ne sme razdeliti med člane, marveč se mora porabiti v občekoristične namene.

Ta odločba je postala pravomočna. Neka druga zadruga je pa baje proti enakemu sklepu glede porabe prebitka premoženja po izvršeni likvidaciji vložila revizijski rekurz na stol sedmorice v Zagrebu kot tretjo inštanco. Kadar bo izšla odločba te najvišje inštanca, jo bomo objavili.

Trboveljski premog in drva

dobavljajo

DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8. — Telefon 220. Plačilo tudi na obroke!

Trgovina.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Adolfa Fieglmüllerja, trgovca v Zupelovcih pri Brežicah (narok za sklepanje poravnave 30. aprila ob 9. uri), o imovini Jurija Miheliča, trgovca v Starem trgu pri Črnomlju (narok 14. aprila ob 11. uri) in o imovini Matka Pungartarja, trgovca v Višnji gori, registriranega pod firmo: Pungartar & Zupančič, javna trgovska družba v Višnji gori (narok 22. aprila ob 10. 45).

Naši trgovski stiki s Turčijo v l. 1921. in 1922. Turčija je izvozila l. 1921. v našo državo za 16.026 in l. 1922. za 8861 turških lir, naša država pa je uvozila v Turčijo l. 1921. za 81.690 in l. 1922. za 523.325 turških lir blaga. Izmed drugih držav je Turčija izvozila največ blaga na Holandsko (l. 1921: za 1.656.567 in leta 1922: za 1.511.672 lir), v Turčijo pa so uvozile največ blaga Angleška (l. 1921: za 17.495.269 in l. 1922: za 9.779.109 lir) ter Zedinjene države ameriške (l. 1921: za 13.168.920 lir in leta 1922: za 9 milijonov 724.877 lir).

Nov krošnjarski zakon na Češkoslovaškem. — Češkoslovaško trgovinsko ministrstvo je izdelalo načrt zakona o krošnjariji, ki kolikor toliko ustreza izpremenjenim prilikam. Pri nas so še vedno v veljavi razni patenti iz absolutistične dobe in bi bilo skrajno potrebno, da se tudi pri nas predpisi glede krošnjarije, ki povzročajo trgovstvu izdatno škodo, čimprej prilagodijo sedanjim potrebam.

Indeksna številka za nadrobno prodajo na Češkem za mesec februar l. 1924 se je po uradnih podatkih ugotovila z 956

in pri obleki z 1021. Pri ugotovitvi teh številok so upoštevane cene v juliju leta 1914, z 100. Napram indeksni številki meseca januarja l. 1924. znači indeksna številka za mesec februar 1924 povprečno podražitev za 0.7%.

Gibanje cen v Zedinjenih državah ameriških v povojni dobi. Povprečna indeksna številka je znašala v Zedinjenih državah: maja 1920 247, januarja 1922 138, decembra 1922 165 in decembra l. 1923. 151. Indeksna številka za mesec december 1924 znaša za posamezne kategorije: kmetijski pridelki 145, živila 147, sukno in obleke 203, kurjava in razsvetljava 162, kovine in kovinski predmeti 142, stavbeni material 178, kemikalije 130, pohištvo 176, razno 116.

Francoske indeksne številke. Indeksna številka za veletrgovino je znašala koncem meseca januarja 1924: 505 napram 468 v decembru l. 1923 (podlaga 100 v mesecu juliju l. 1914.) Indeksna številka se je ugotovila na podlagi cen za 45 vrst blaga. Zvišanje je povzročila podražitev živil od 422 v decembru na 441 v januarju in pri industrijskih izdelkih od 509 v decembru na 560 v januarju. — Indeksna številka za prodajo na drobno v Parizu se je zvišala od 305 v decembru na 376 v januarju.

Industrija.

Sladkorni pridelok naše države. — Sladkorne tovarne v naši državi so sklenile letos veliko več pogodb za dobavo sladkorne pese, nego katerokoli leto izza ujedinjenja. Pogodbe se nanašajo na pridelok sladkorne pese na približno 60.000 johov. Ako se bodo vse pogodbe v polnem obsegu izpolnile, bi naša produkcija sladkorja dosegla 6000 do 7000 vagonov, ki zadostujejo za polno kritje tuzemske potrebe.

Brunnerjeva tekstilna tovarna v Trstu. Med po vojni oškodovanimi podjetji novih italijanskih pokrajin, katerim je dovolila italijanska vlada v svrhu obnove pred kratkim precejšnje posojilo, se nahajajo tudi bombažne predilnice tvrdke Bruner v Trstu. Glasom časopisnih vesti so se vršila sedaj pogajanja v Parizu in Berlinu, da se tej tvrdki omogoči nabava potrebnih tekstilnih strojev. Če tudi so naturalne dajatve Nemčije točasno ustavljene, bo nemška industrija vzlic temu dobavila Brunnerjevimi tekstilnim tovarnam stroje na reparacijski račun. Pričakovati je, da se obrat kmalu upostavi.

Davki in takse.

Imenovanja v cenilno komisijo. Delegat ministrstva financ g. dr. K. Šavnik nam sporoča, da je imenoval v cenilno komisijo za cenilni okraj: **Politični okraj Celje (okolica):** Za člana: Ivan Habjan, mesar, posestnik in gostilničar, Šmarje pri Jelšah; Jakob Klenovšek, strojnik, Trbovlje; Dominik Bezenšek, star., Stražica št. 24 (obč. Frankolovo) in Konrad Elsbacher, trgovec, Laško 29. Za namestnika: Franc Oset, trgovec, Vransko 69; Konrad Gologram, stavbenik v Gaberji 51 in Anton Fazarin, gostilničar in posestnik, Ostrožno 46. — **Za cenilni okraj Ljutomer:** Za člana: Ferdo Magdič, posestnik Cven; Matija Domanjko, gostilničar in mesar, Št. Jurij. Za namestnika: Mihael Dermota, posestnik in usnarj, Št. Jurij; dr. Anton Heric, distriktni zdravnik, Ljutomer. — **Za cenilni okraj Kamnik:** Za člana: Milan Jenčič, posestnik opekarne in trgovec v vinom, Vel. Mengeš 38; ing. Vladimir Stare, lastnik tovarne, Kolove 1. Za namestnika: Slavko Savinšek, fin. koncipist in Josip Stare, davčni oficijal, oba iz Kamnika.

Dopolnilna prenosna taksa. Generalna direkcija posrednih davkov je v nekem konkretnem primeru (dne 28. februarja 1924, pod št. 8394) določila, da se smatrajo za industrijska podjetja, ki so zavezana 0.1% dopolnilni prenosni taksi, čisto industrijske družbe (komanditne, pridobitne ali delniške), ki se ne bavijo z drugimi neindustrijskimi ali bančnimi posli.

Denarstvo.
CENOVNIK,

po katerem se mora vršiti zavarovanje valute ob izvozu blaga po čl. 16. pravilnika o prometu z devizami in valutami z dne 23. septembra 1921.

Velja od 15. do 31. marca 1924.

	Din
1 Pšenica	100 kg 330
2 Rž	100 kg 270
3 Ječmen	100 kg 260
4 Oves	100 kg 240
5 Koruza	100 kg 250
6 Koruza, defektna (30% defektnih zrn)	100 kg 150
7 Bela moka za luksuzno pecivo, zdrob	100 kg 530
8 Bela moka za luksuzno pecivo št. 0	100 kg 520
9 Bela moka za luksuzno pecivo št. 2	100 kg 430
10 Krušna moka št. 4 in 5	100 kg 390
11 Črna moka št. 6	100 kg 300
12 Črna moka št. 7	100 kg 260
13 Obloda	100 kg 180
14 Otrobi	100 kg 190
15 Koruzna moka	100 kg 250
16 Konji za klanje	100 kg 600
17 Konj težki za vprego (slovenski)	vsak 6000
18 Konji lahki za vprego	vsak 5000
19 Konji hribovski mali (macedonski)	vsak 2000
20 Oslji	vsak 1000
21 Mezgi	vsak 2000
22 Krave	vsaka 2500
23 Voli in biki, par do 700 kg	vsak 3500
par od 700 do 900 kg	vsak 4500
par od 900 kg navzgor	vsak 5500
24 Telefa do 70 kg	vsaka 1200
25 Ovni	vsak 200
26 Jagnjeta	vsako 100
27 Prašiči, par od 150—220 kg	vsak 3500
par od 220 kg navzgor	vsak 4500
28 Koze	vsaka 200
29 Mast	100 kg 3200
30 Suho svinjsko meso (rebrca)	100 kg 3000
32 Salame turistovske (poletne)	100 kg 2500
32 Salame (zimске):	
iz debelo razsek. mesa	100 kg 6500
iz drobno razsek. mesa	100 kg 8000
33 Slanina nasoljena	100 kg 3100
34 Slanina sveža	100 kg 3100
35 Slanina povojena	100 kg 3200
36 Gnjati	100 kg 4500
37 Zaklani prašiči razpolovljeni	100 kg 3000
38 Svinjsko meso sveže	100 kg 2600
39 Goveje meso sveže	100 kg 1800
40 Domača klobasa (mesena)	100 kg 3000
41 Krvave, jetrne klobase	100 kg 2000

Obtok novčanic Narodne banke. — Po stanju dne 15. t. l. je imela Narodna banka v obtoku za 5641.7 milijonov dinarjev novčanic. Obtok se je izza 8. marca t. l. znižal za 62.3 milijona dinarjev.

Notiranje akcij Assicurazioni generali. Dunajska borza objavlja, da odpade ob 17. marca t. l. dalje na predlog družbe same notiranje akcij Assicurazioni generali v uradnem kurzem listu dunajske borze, kjer se je vršilo že od leta 1879 dalje.

Omejitev kreditov v češkoslovaških kronah za inozemce. — Češkoslovaški bančni urad je naročil češkoslovaškim bankam, da vse inozemcem dovoljene kredite, kolikor presegajo 200.000 čk, tekom enega meseca znižajo za polovico.

Promet.

Tovorni promet po naših rekah. Brodarski sindikat je objavil, da se je začel vršiti promet s kosovnim blagom na vseh linijah po plovbenem redu z dne 15. oktobra 1923. Prvi zbirni brodom pričnejo s prometom dne 23. marca t. l.

Italijanski železniški načrti. — V sled političnega in gospodarskega zližanja naše države z Italijo so postali aktualni razni italijanski železniški načrti, katere italijanski gospodarski krogi resno razmotrivajo. V prvi vrsti je omeniti dva načrta: direktni promet Benetke-Ljubljana in Trst-Reka. Direktna zveza Benetk z Ljubljano potrebuje le 56 km nove proge, da bi se osrednjo postajo Gorica zvezalo na eni strani z Cervinjanom, na drugi strani pa preko Ajdovščin, Cola in Hrušice z Logatcem. S tem bi se sedanja zveza skrajšala za 70 km in bi krajji, po katerih bi se napravila nova proga, gospodarske veliko pridobili. Rešitev vprašanja je jasna in ni dosedaj proti njej nihče resno ugovarjal, dočim obtoje glede zveze Trsta z Reko trije različni načrti: prvi v tem, da se zveže obstoječe proge Herpelje-Pulj in St. Peter-Reka, drugi, da se od Herpelj zgradi nova proga na Reko preko Novega grada in Sapijan, tretji pa, ki ima največ pristašev, predvideva novo progo iz Trsta v Buzet, odtod v dolino Čepiškega jezera in s predorom prekom Učke v Lovran, Opatijo in Reko. V Primorju se pričakuje, da se bo vlada odločila v najkrajšem času.

Carina.

Carinski dohodki v prvi dekadi meseca marca t. l. V Casu od 1. do 10. marca t. l. so pobrale naše carinarnice 40 milijonov 939.737 dinarjev carine, torej približno toliko, kakor v tretji dekadi meseca februarja t. l., v kateri so znašali prejemki 39.428.360 Din. Izmed carinarnic v Sloveniji so pobrale carinarnice: na Jesenicah 504.017 Din, v Ljubljani 3.344.556 Din, v Mariboru 1.992.091 Din, na Rakeku 689.087 Din, v Celju 742.731 dinarjev. Največ ste pobrali carinarnici v Zagrebu: 7.577.642 in v Beogradu: 7 milijonov 99.630 Din. Nad en milijon dinarjev carine so poleg navedenih pobrale še nastopne: v Novem Sadu 2.092.468 Din, v Sarajevu 1.299.627 Din, v Skoplju 2 milijona 250.937 Din, v Splitu 1.318.027 Din in v Subotici 3.353.763 Din.

Zvišanje carinskega pribitka na Ogrskem. Madžarski uradni list z dne 18. t. m. je priobčil naredbo vlade, s katero se carinski pribitek zvišuje povprečno za 80 odstotkov.

Kadar naročate

milo, pazite vedno na znamko

„GAZELA“

Razno.

Italijanska Reka. Pod gornjim naslovom priobčuje ugledna »Neue Züricher Zeitung« izredno zanimiv članek, ki dokazuje, kako tudi inozemstvo spoznava pravo ozadje reškega vprašanja. Dopolnilnik N. Z. Z., ki se je mudil na Reki ob priliki obiska italijanskega kralja, ugotavlja, da so se politične prilike Reke z aneksijo sicer vredile in ustalile, dostavlja pa, da se je večina šele sedaj zavedla, kako malo političen in kako eminentno gospodarski je bil reški problem. Reka je oslobojena, ali je pa tudi rešena? Ali je gospodarsko kaj pridobila z aneksijo? Rečani, ki poznajo svoje sosedo, ne morejo brez nadaljnega verjeti na praktično vrednost v Rimu podpisane italijansko-jugoslovanske pogodbe. Hrvati so hoteli, ko se jim je Reka izmuznila, imeti vsaj del pristanišča, ki bi bil zadosti urejen in bi ustrezal vsaj začasnim potrebam. Takega imajo danes v Barošu. Reka pa se danes boji, da njeno veliko, dragoceno pristanišče, skladišča in od prometa živeča podjetja počasi zamrejo in da na oni strani, na Sušaku, razveže življenje, ki na reški strani pojema. Kdo hoče dokazati nasprotno, kdo če bi še tako rad, pregnati to bojazen? Ali ne bo prisiljena Reka, da živi okrnjena s kemičnim gnojilom državnih subvencij podprto životarjenje, če ji ostane zaprt ozadje? Reški legijonar je zamišljeno vskliknil: »Morebiti pa D'Annunzio vendarle ni prav storil, da je pričaral rečanom sliko rimske veličine.« Kaj more dati Italija Reki drugega kot miloščino? Hrvatov pač ne more prisiliti, da pospešujejo italijansko pristanišče Reke, ker sta proti temu sebičnost in narodni ponos in ker se ljubezen ne da prisiliti. Ko se je praznovalo anekcijsko slavje, D'Annunzija ni bilo, pa tudi ne Mussolinija — a prišel je kralj s svojimi italijanskimi brati, ki so Rečane pozdravljali objemali, ti pa so jim pozdrav odkrito vračali — kakor pač sploh more to storiti mesto, katerega teže težke gospodarske skrbi bodočnosti. — Kakor se vidi, ugledno inozemstvo dobro čuti, kako bije pravo srce, danes italijanske Reke. Iztreznenje bo prišlo tudi za reške prenašeteže, a prepozno.

Razstava načrtov za eno in dvorodbinske hiše v Mariboru, ki je bila določena do 24. t. m. se podaljša do 30. t. m., ker je poslalo v zadnjem času zopet nekaj podjetnikov svoje načrte in se je tudi nekaj drugih za to razstavo prijavilo. Znameniti so sedaj došli načrti ljubljanskega arhitekta Andreja Černe-ta in tvrdke Varšek in Poigar iz Beograda, ki je med drugim vposlala tudi načrt plavajoče vile za rodbinsko kopalnišče. Razstavo prav pridno obiskujejo in se zelo zanimajo za Kiffmanove načrte, od katerih povzroča posebno pozornost načrt o delavski koloniji, katero je hotel zidati Kiffman že leta 1920. in katero bi bil tudi sezidal, ako ne bi imel preveč zaprek. Tudi njegov »Lean-patent« volnih kamenov« vzbuja veliko pozornost. Razstavljen je tudi načrt hišice, katere je bila namenjena za prvi dobitnik loterije gradbene akcije, ki je bila pa pozneje prepovedana, ki se pa bo zopet obnovila.

Prestopki zoper proti draginjski zakon na Čehoslovaškem. Na Čehoslovaškem je bilo zaradi prestopkov draginjskega zakona podanih ovadb l. 1921: 23392, leta 1922: 14.117 in v prvem polletju 1923: 6993. Oprostilnih sodb je bilo: l. 1921: 10567, l. 1922: 7289 in l. 1923: 3399, sodb pa l. 1921: 3056, l. 1922: 814 in l. 1923: 308. Sodb se sploh ni izreklo l. 1921: v 9767, l. 1922: v 6014 in v l. 1923 v 3286 primerih. V odstotkih je bilo torej obsojenih oseb: l. 1921: 13%, l. 1922: 6% in l. 1923: 4%.

Stroški preživljanja na Angleškem. — Stroški preživljanja so znašali začetkom februarja t. l. 79% več nego meseca julija l. 1914. Začetkom leta 1924 so znašali le 77%. Podražitev je povzročila višja cena krompirja, ki je pridobil na ceni vsled slabega dovoza, povzročenege po štrajku železničarjev. Stroški so dosegli najvišjo izmero (176% več nego v predvojni dobi) v mesecu novembru l. 1920. Začetkom l. 1921. so znašali le še 165%, julija l. 1921. še 119%, koncem leta pa le 99%. Tekom leta 1922. so se znižali od 92% na 80%, tekom leta 1923. pa so se gibali od 69% (v mesecih juniju in juliju) do 78% v (mesecu januarju).

Brezposelnost na Čehoslovaškem. Sredi meseca februarja 1924 je č bivalo na Čehoslovaškem 60.200 oseb in sicer 49 asoč moških in 10.300 žensk podpora zaradi brezposelnosti. Od teh jih odpade na Češko 40.300. Moravsko in Šlezijo 14.200 in Slovaško 5700. Poleg tega se je potom podjetij podpiralo 16.800 deloma brezposelnih oseb. Število direktno podpiranih oseb se je napram stanju v prejšnjem mesecu zvišalo za 2343.

Zajčja razstava. Zajčjerejsko društvo za Slovenijo, ki obstoja že 8. leto je priredilo 23., 24. in 25. t. m. v prostorih restavracije Halbwidla v Mariboru začelo razstavo in razstavo teh zadevnih izdelkov kakor kožuhovine, oblek in enakih stvari. Ta razstava, ki je bila prvi dan tako dobro obiskana, da so morali obiskovalci celo čakati da pridejo na vrsto in da si morejo ogledati zajčke raznih plemen, med katerimi je največ Angora in srebrnastih zajčkov. Društvo, ki ima tudi v Slavoniji in na Hrvaškem svoje člane, ima namen razširiti zajčjerejo po celi Sloveniji in s tem pripomoči v prvi vrsti bolj siromašnim slojem naroda, pa tudi narod prepričati, da je zajčja koža velike važnosti. Društvo izdaja tudi v slovenščini in nemščini svoj časopis »Društvena poročila«.

Kongres jugoslovenskih hišnih posestnikov. Centralni odbor jugoslovenskih hišnih posestnikov je v sporazumu z društvi v Zagrebu in Ljubljani določil, da se vrši društveno zborovanje dne 28. marca v Beogradu. Zborovanje bo trajalo tri dni.

Dovoljenja za potovanje v Rusijo. Na podlagi sklepa sveta ljudskih komisarjev Sovjetskih republik daje dovoljenja za bivanje v Rusiji osebam, ki iščejo zaposlitve v industriji ali poljedelstvu, v priseljeniška komisija delavskega sveta. Viza potnih listov za osebe, ki obiščejo Rusijo v diplomatskih, političnih, kulturnih in finančnih poslih, dajejo pristojni organi ljudskega komisarijata za zunanje zadeve brez vsakega posvetovanja z naseljeniško komisijo.

Ustanovitev internacionalne družbe za eksport špirta na Dunaju. Po vesteh iz Dunaja se vrše ondi pogajanja za ustanovitev mednarodne eksportne druž-

be, v kateri bi tvorile Avstrija, Čehoslovaška, Poljska in Ogrska concern za prodajo špirta.

Najemnine v Prusiji. — Z dnem 1. aprila t. l. se zvišajo najemnine za stanovanja na 67% predvojnih najemnin, od katerih odpade 32% na davke. 10% najemninških davkov (približno 50 milijonov zlatih mark) se preodkaze za zidanje stanovanj.

Iz naših organizacij.

DELOVANJE TRGOVSKEGA GREMIJA V MARIBORU.

(Nadaljevanje.)

Nadalje je dal gremij inicijativo za poseben odbor v Mariboru, ki se je sestavil iz zastopnikov trgovine, industrije in obrti in bo imel nalogo, zasledovati vso zakonodajo ter reagirati na vsak zakon in naredbo, ki bo našemu stanu škodljiva in delati na izboljšanju obstoječih zakonov in naredb.

Za dopolnilne volitve v dohodninsko cenilno komisijo dne 20. januarja t. l. je dosegel gremij na tozadnem sestanku z zastopniki industrije in obrti popoln sporazum in je naša kandidatna lista tudi zmagala. Na tem sestanku se je razpravljalo tudi o odpravi nekaterih brezpomembnih cerkvenih praznikov, o čemer se pa nahaja posebna točka na dnevnem redu.

Kakor je gotovo vsem znano, je poštna uprava reducirala na tukajšnji pošti razon uradnikov tudi par pismonoš. Ko je gremij že mnogo prej za to namero zaznal, se je takoj obrnil na merodajna mesta v Beogradu in Ljubljani s primerno utemeljeno vlogo, da je to nemogoče. Vlada pa je to redukcijo kljub temu izvršila ter so posledice takoj občutile s tem, da se vsled povečanja dostavljajlnih rajonov dostavlja pisemska pošta mnogo pozneje, kar zelo ovira trgovsko poslovanje. Gremij je na podlagi tozadnih pritožb vložil zahtevo na vlado in potom Jugoslovanskega kluba, da se redukcija pismonoš prekličie in vzpostavi prejšnji stalež.

Proti krošnjarski nadlogi se borimo z vsemi našimi organizacijami že ves čas po prevratu, odkar se naseljujejo semkaj krošnjariji iz cele države in celo Rumunije, ter jih do sedaj ni bilo mogoče popolnoma odpraviti. Ako se preženejo iz mesta, preplavljajo deželo in se od časa do časa zopet pojavljajo v mestu. Oddelek ministrstva za trgovino in Ljubljani je že l. 1920. in 1921. izdal stroge naredbe, da se tujim krošnjarjem naj ne dajejo več vizumi za naše kraje, kar pa iz nam popolnoma neumljivih razlogov ni nič zalego, nasprotno se je število istih vedno pomnoževalo. Vsled nastopov naših organizacij pri oblastih se je v lanskem letu število krošnjarjev vendarle nekoliko zmanjšalo. Konečno so vendarle Zveza trgovskih gremijev in Trgovska zbornica sedaj izposlovale pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani strogo odredbo na podrejene davčne oblasti v Sloveniji, da se morajo krošnjariji, ki so plačevali doslej le malenkostne davke, na podlagi obstoječih davčnih predpisov primerno obdavčiti, ter je delegacija posredovala pri ljubljanskem in mariborskem velikem županu, da se krošnjariji strogo kontrolirajo. To radikalno obdavčenje bo imelo, ako se bo pravilno izvajalo, tako dalekosežne posledice, da bo krošnjarijenje postalo skoro popolnoma nemogoče. Vsak krošnjar bo moral imeti posebno licenco, katero si bo pridobil šele tedaj, ko bo dokazal, da je plačal vse davke že v naprej in sicer za vsak davčni okraj posebej. Ako tudi ta odredba ne bo nič zalegla, je obljubil finančni delegat g. dr. Šavnik predlagati ministrstvu primerno poostreitev davčnih predpisov za te ljudi.

S pomočniškim odborom je imel gremij 2 seji, kjer se je sklenilo z ozirom na vedno naraščajočo draginjo zvišati plače s. l. junijem 1923. za 20% na v kolektivni pogodbi iz leta 1922. določene minimalne postavke.

V 12 odborovih sejah se je obravnaval obširen materijal v rešitev tekočih zadev. Tudi odbor je v svojih sejah sklepal o marsikateri za izbolj-

šanje našega položaja važni zadevi ter tudi interveniral, kjer je bilo potrebno in bi bilo moje poročilo preobširno, ako bi hotel poročati o vseh podrobnostih našega internega dela. Da se delo odbora in načelstva kolikor mogoče olajša, so se ustanovili razen pododbora branjevcev lani še sledeči strokovni odseki: 1.) za špecerijsko in kolonijalno stroko, 2.) za manufakturno stroko in 3.) za trgovino z lesom in premogom. Ti odseki poslujejo z lastnimi pododbori v okrilju gremija, kjer mnogo lažje zastopajo v podrobnostih zadeve svoje lastne stroke, kot v gremijalnem odboru in bi bilo želeto, da bi ti odseki res plodonosno delovali.

Pri tej priliki moramo omeniti dve svetli točki, katere sta se izposlovale večinoma od naših organizacij in to so carinske konference in pa pridobitev direkcije državnih železnic v Ljubljani za celokupno železniško omrežje Slovenije.

Na carinskih konferencah, ki se imajo po odredbi generalne direkcije carin sklicevati vsak mesec po dvakrat, se imajo obravnavati vse pritožbe zaradi carinskega poslovanja, kjer je vsakomur dana prilika, da pove svoje težnje. Priporočati je tedaj vsom interesentom, da se teh konferenc udeležujejo in moram le z žalostjo konstatirati, da je bilo za to institucijo v Mariboru do sedaj mnogo premalo zanimanja.

Za pridobitev železniške direkcije v Ljubljani se pa imamo v prvi vrsti zahvaliti naši Trgovski zbornici, ki je podvzela obširno akcijo za ustanovitev iste, kar se je tudi posrečilo. Obstojala je namreč velika nevarnost, da se po podržavljenju južne železnice priklopi omrežje v Sloveniji zagrebški direkciji, katere poslovanje nam je še vsem v ne baš prijetnem spominu. Obžalovati pa je, da naša država ni sklenila s Češko, Avstrijo in Italijo konvencije glede znižanja tarif za tranzitni promet, kateri se danes ne vrši preko Jugoslavije, temveč preko Beljaka, kar povzroča le naši državi ogromno škodo. Istotako še niso urejene kilometerske razdalje na železniških križiščih, akoravno so sedaj vse naše železnice v državni upravi in nam to dejstvo zelo podražuje blagovne pošiljatve.

Kakor je že iz tega površnega poročila razvidno, je zasledoval gremij tudi v minulem letu vse naše gospo-

darske prilike in podvzel potrebne korake, kjer je uvidel, da je to potrebno.

Uspehi tega dela seveda po večini niso bili taki kot bi bilo želeto, ker pač vlada v Beogradu sedaj režim, ki nam je vse drugo kot naklonjen in sploh nima za prečanske zahteve in pritožbe nikakega interesa.

Omeniti bi še imel, da je prevzelo naše tajništvo dne 1. februarja 1923 tudi funkcijo tukajšnje poslovalnice Trgovskega bolniškega in podpornega društva. Število zavarovancev pri tej poslovalnici se je pomnožilo do konca leta 1923 na 734, bolniških nakaznic pa je bilo izdanih v tem letu 921. Število zavarovancev se še vedno množi vsled prestopa iz splošne bolniške blagajne.

Gremijalno tajništvo vodi tudi posredovalnico služb za nameščence in vajence. Posrečilo se je pa le v redkih slučajih posredovati z uspehom, ker gg. trgovci ne naznanijo gremiju izpraznjenih mest.

Poročilo je končal s pregledom splošnega položaja mariborskega trgovstva v preteklem letu. Omenil je novi zakon o taksah, katere znašajo sedaj za vsakega trgovca več kot vsi direktni davki. Značilno na tem zakonu je, da se pobirajo takse po tar. post. 62 za trgovine z opojnimi pijačami že od 1. julija 1923 dalje, čeravno je stopil zakon šele 15. novembra v veljavo in je bil objavljen meseca decembra. Proti temu postopanju je vložil gremij potom Trgovske zbornice oster protest.

(Konec sledi.)

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza (24. t. m.)
Pšenica: baška, 79 do 80 kg, 2 odstotna, 2 vagona 330; 79 dv 80 kg, duplikat kasa, 2 vagona 330 do 332.5. Turščica: baška, 21 vagonov 245; april, ladja Begej, 30 vagonov 242.5; sremska 3 vagoni 257.5. Moka: baza »Os«, 1 vagon 515; »5«, 1 vagon 315; »7«, 1 vagon 280. Grahorica: 1 vagon 280. Otrobi: v papirnatih vrečah, 1 vagon 217.5. Tendence neizpremenjena.

Mariborski trg (22. t. m.). Mleko liter 3—3.50, smetana 12—15, surovo maslo 1 kg 44—48, kuhano 50—60, 1 jajce 1.25, motovilec kupček 1, regrad kupček 1, ohrovt glava 0.25, fižol 1 kg 4—5, krompir kupček 1, kisló zelje 1 kg 2.50, kisló repa 1 kg 2, govedina 19—20 dinarjev.

Mariborski svinjski sejem (21. t. m.). Dogon: 205 svinj. Cene: prašiči, 5—6 tednov stari, komad 200—250 Din; 7 do 9 tednov stari, 275—300; 3—4 mesece stari 500—650; 5—7 mesecev stari 1050 do 1150; eno leto stari 1750—2500 Din. Kilogram žive teže se je tržil po 20 do 22.50 Din; mrtve po 25—28.75 Din. Kupčija je bila tokrat boljša. Prodalo se je 114 komadov. Precej kupecev je bilo iz ljubljanske oblasti. Največ je bilo prodanega za plemo.

Cene mlevskim izdelkom na ljubljanskem trgu (15. marca). 1 kg moke št. 0 Din 6—6.50, 1 kg moke za kruh 5.75—6, 1 kg bele krušne moke 5, 1 kg črne krušne moke 4.50, 1 kg kaše 4.50—4.75, 1 kg ješprenja 7, 1 kg oirobov 2—2.50, 1 kg koruzne moke 4—4.50, 1 kg koruznega zdroba 5—5.50, 1 kg pšeničnega zdroba 6.50—7.50, 1 kg ajdove moke 1.9.25, II. 8.25.

Cene žitu na ljubljanskem trgu (15. marca). 1 q pšenice Din 390—400, 1 q rži 375, 1 q ječmena 365, 1 q ovsa 325, 1 q koruze 310, 1 q ajde 325, 1 q fižola ribničana 800, 1 q fižola prepeličarja 800, 1 q graha 500, 1 q leče 1100, 1 q prosa 425.

Cene krmi v Ljubljani (15. marca). 1 q sladkega sena Din 150, 1 q polsladkega sena 100, 1 q kislega sena 75, 1 q slame 75—100.

Cene kavi v Trstu. Cene so nadalje znatno narastle in dasi so tu pa tam oslabele, se to blago na trgu trdno drži. Neki braziljski izvoznik kave, ki je obenem posestnik kavnihi nasadov, in ki je bil pred kratkim v Trstu, je izjavil, da braziljska vlada lahko doseže novo uveljavljanje kave brez vsake pomoči s strani ameriških in angleških finančnih krogov. Vlada da namerava od 1. julija t. l. znatno zvišati izvozno carino na kavo. Tukajšnje cene so sicer še za nekoliko šilingov pod notacijo svetovnega trga, toda misli se, da se bo cena kave v Trstu izenačila s cenami svetovnega trga.

Tržaški lesni trg. Lesni trg ni kazal v zadnjem času radi zibanja jugoslovenske valute nikake enotnosti. Zvišane cene jugoslovenskega lesa se za sedaj še ne sprejemajo. V Avstriji pa so cene ostale iste in radi tega se bolj kupuje avstrijski les. Radi nestalnosti francoske valute so izostala tudi naročila iz Francije. V Galacu so cene še vedno nizke. Cene jugoslovenskega mehkega lesa so 240—250 lir, franko jugoslovenska pristanišča; cene avstrijskega lesa so 240—250 lir, franko Trst.

Dunajski živinski sejem (20. t. m.). Goveja živina: Dogon 504 kom.; od tega 80 iz Jugoslavije. Cene za kg žive teže (v tisočih Ka): voli 11.5—16, krave in biki 11.5—14.5, slaba živina 7—11.5. — Svinje: Dogon 63 komadov debelih svinj, ki notirajo 24.000—25.000 Ka za kg žive teže.

Cene kruhu v Ljubljani dne 15. marca. 1 kg belega kruha 6.50, 1 kg črnega kruha 5.50, 1 kg rženega 5.50.

Književnost.

»Gruda«. Izšla je prva številka novega mesečnika »Gruda«, ki bo izhajala redno 15. vsakega meseca. Prva številka vsebuje: Na pot. — G. Koritnik: Predica. — R. Peterlin-Petruška: Pesem. — L. Dolinar: Matija Gubec (slika). — I. Albrecht: Fantovska. — Fr. Golar: Dedščina. — A. Drozdov — dr. N. Preobraženski: Kovaljev, Koroljev in Arkadij Petrovič (dalje). — I. Albrecht: Zemlja, naša mati (dalje). — Dipl. agr. A. Jamnik: Kmetijstvo in kmetijski stan. — F. T—k: Denarna zadruga in banka. — Miloš Stibler: Vstvarjanje industrije v Jugoslaviji in kmetijstvo. — Zemlja, človek in delo. — G. Koritnik: O, povej mi. — List stane celoletno 30 Din in se naroča pri upravi »Grude« v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 7.

Dobava, prodaja.

Dobava zabojev. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 31. marca t. l. ob 11. uri dopoldne ofertalna licitacija glede dobave 1200 zabojev za prepečenec.

Dobava verig. Direkcija državnih železnic v Ljubljani podaljšuje rok za predložitev ponudb glede dobave 300 komadov verig za ročice do 28. marca t. l.

Dobava materiala za zgradbo železniškega tira. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 11. aprila t. l. ofertalna licitacija glede dobave materiala za zgradbo železn. tira.

Prodaja luksuznega avta. Glavna carinarnica v Ljubljani bo prodala dne 10. aprila t. l. ob 10. dopoldne v garaži firme »Balkan« v Ljubljani luksuzni avto znamke »Itala«.

Dobava železnih omar za karte. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 11. aprila t. l. ofertalna licitacija glede dobave 20 železnih omar za karte.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Ivan Jelačin
Ljubljana

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe
Zaloga sveže
pražene kave
mletih dišav in
rudninske vode

Točna in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

NA VELIKO!
Priporočamo: galanterijo,
nogavice, potrebščine za
čevljarje, sedlarje, rinčice,
podloge (belgier), potreb-
ščine za krojače in šivilje,
gumbe, sukanec, vezeno,
svilo, tehnične decimale
in balančne najceneje pri
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Velika zaloga vsega
elektrotehničnega materiala
motorjev, svetilnih teles, gradnje
elektrarn, inštalacije
elektrotehnično podjetje
LEOPOLD TRATNIK
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 25.
Na debelo! Na drobno!

Ne razbijajte si glave!

ter ako potrebujete dober in pripraven pisalni stroj
kupite samo „**UNDERWOOD**“
Skladišče: Zagreb, Mesnička ulica št. 1

MERAKL

barve, mastila, lake, klej, emajl,
kit in zajamčeno čistil firnež
najboljše vrste nudi

MEDIĆ - ZANKL DRUŽBA
Z OM. ZAV.

Ljubljana
centrala

Maribor
podružnica

Novi Sad
skladišče

Tvornice: Ljubljana - Medvode

Razširjajte Trgovski list! Oglašajte v Trgovskem listu

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Rakek, Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska c. 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 17,500,000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzojavi: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE

Konjice
Meža-Dravograd